

Háttéranyag

Az Árnýékkormány részére

Az önkormányzatokat érintő rezsimeelés hatásairól

Probléma

2022 őszére a magyar önkormányzatok szinte kilátástalan helyzetbe sodródtak a gáz- és árambeszerzések, a gáz- és áramellátásra beérkező ajánlatok miatt. Önkormányzatok százai szembesülnek azzal, hogy sok esetben a korábbi szerződésekhez képest 10-12-szer többért juthatnának hozzá az alapvető működést és az intézmények fenntartását garantáló áramhoz és gázhoz.

- Budapest IV. kerületében, Újpesten az áram közel 80%-kal, a gáz 135%-kal drágábban lesz elérhető
- Szentendre önkormányzata 2022 októbere előtt 103 Ft/m³-es áron jutott hozzá a földgázhoz. Október 1-től 1801 Ft-ot kell fizetnie az önkormányzatnak a földgázért köbméterenként. A szentendrei önkormányzat villamosenergia beszerzése kapcsán is ötszörös kiadásokra számíthat.
- Százhalombattán az intézményi áram az eddigi 70 Ft/kwh helyett, az emelés után 840 Ft/kwh fog kerülni. Míg a közvilágítás új szerződése az eddigi 56 Ft/kwh helyett 2023. január 1-től jövőre 700 Ft/kwh-os árat rögzít.
- Polgáron a település önkormányzata a megemelt és átláthatatlan rendszerhasználati díj miatt éves szinten 22 millió forintos többletterherrel kénytelen kalkulálni.

A fent említett példákon túl az energia-válság természetesen minden önkormányzatot érint. A napokban több, viszonylag jó anyagi helyzetben lévő, kormánypárti vezetésű magyar város (Győr, Székesfehérvár, Pápa) is nyilatkozott az energiaválság náluk várható szomorú következményeiről. A városvezetők szerint több mint tízszeres ajánlati árak mellett az is előfordult, hogy a 2023-as évre még ajánlatot sem kaptak a gázszolgáltatóktól.

A szolgáltatók oldaláról érthető, hogy vonakodnak árajánlatot adni, hiszen a piac rendkívül változékony, még egy napon belül is óriási az áringadozás a tőzsdéken, a jövőt lehetetlen előre jelezni, nincs bizalom az állami intézkedések iránt sem. Ezért aztán a szolgáltatók és az őket kiszolgáló kereskedők kivárnak, és az árak stabilizációjában reménykednek. A meghatározott időre (rendes esetben egy évre) megköthető szerződések hiányában pedig elvileg csak az marad az önkormányzatok számára, hogy napi áron lesznek kénytelenek vásárolni az energiát, ez azonban még kiszolgáltatottabbá tenné őket.

2023 januárjától tehát az önkormányzatoknak elvileg piaci árat kell fizetniük, ami a legtöbb esetben teljes csődbe kergetheti az érintett településeket.

Ennek következményeként országsszerte szinte azonnali intézménybezárási hullám fogja elérni az önkormányzatokat és a településeket. Művelődési, kulturális, sportintézményeket kényszerülnek

bezárni az önkormányzatok, csökkentik a hivatalok ügyfélfogadás idejét. Rosszabb esetben az sem elképzelhetetlen, hogy rövid időn belül a gyermek, szociális-és idősellátó intézmények működése is veszélybe kerül.

A csődhelyzet elkerülésére és a válság kezelésére több felmerülő intézkedés is azonnali megoldást nyújthat. Az intézkedések kialakításánál fontos szempont, hogy olyan módszert kell keresni, amely nem egyedi kiválasztással jelöli ki a megsegíteni kívánt önkormányzatokat, hanem teljes körű megoldást ad a kialakult helyzetre.

- Ennek jegyében felmerülhet az önkormányzatok részére a fűtési szezon végéig, 2023. április 30-ig a végső menedékes ellátási státusz meghosszabbítása.
- További lehetőség lehet az önkormányzatok esetében a szervezet saját hivatali helyiségei, mint felhasználó helyek lakossági fogyasztónak minősítése, hasonlóan az önkormányzati és állami bérlakásban, valamint szállóférőhelyen élők felhasználási helyeihez.
- Végül, állami kötelezettséggként megjelenhet az önkormányzatok törvény által előírt, kötelező feladatellátásához szükséges energia biztosítása.
 - Ennek módjai a következők lehetnek:
 - Az önkormányzatok energia-beszerzéseire a kormány az üzemanyaghoz és egyes élelmiszerekhez hasonlóan vezessen be általános „ársapkát” 2023. április 30-ig.
 - Az állam szerezzze be az energiát piaci szinten és adja tovább csökkentett áron az önkormányzatoknak

2022. szeptember 23.